א בית השלחין במועד • ובשביעית בין ממעיין

שיצא בתחילה בין ממעיין שלא יצא בתחילה

ב אבל אין משקין לא ממי הגשמים ולא ממי

הקילון י ואין עושין 6 עוגיות לגפנים ר' אלעזר

בן עזריה אומר אין עושין את האמה בתחילה

במועד ובשביעית וחכמים אומרים דעושין

את האמה בתחילה בשביעית הומתקנין את

המקולקלות במועד 🐠 י ומתקנין את קלקולי

המים שברשות הרבים וחוממין אותן י ומתקנין

את הדרכים ואת הרחובות ואת כי מקוות

המים ועושיז כל צורכי הרבים יי ומצייניז את

הקברות יוצאין אף על הכלאים: גבו' השתא

יש לומר ממעיין שיצא בתחילה דאתי

לאינפולי משקין ממעיין שלא יצא בתחילה

דלא אתי לאינפולי מיבעיא אמרי אצמריך אי

תנא מעיין שיצא בתחילה הוה אמינא הכא

הוא דבית השלחין אין בית הבעל לא משום

דאתי לאינפולי אבל מעיין שלא יצא בתחילה דלא אתי לאינפולי אימא אפילו

בית הבעל נמי קא משמע לן לא שנא מעיין

שיצא בתחילה ולא שנא מעיין שלא יצא

בתחילה בית השלחין אין בית הבעל לא

ומאי משמע דהאי בית השלחין לישנא

דצחותא היא דכתיב יואתה עיף ויגע

ומתרגמינן ואת משלהי ולאי ומאי משמע

דהאי בית הבעל לישנא דמייתבותא היא דכתיב 2 כי יבעל בחור בתולה ומתרגמינן

ארי כמה דמיתותב עולם עם בתולתא

יתייתבון בגויך בנייך מאן תנא ב דפסידא אין הרווחה לא ואפילו במקום פסידא מיטרח

נמי לא מרחינן אמר רב הונא ר' אליעזר בן

יעקב היא דתנן ^ה רבי אליעזר בן יעקב אומר מושכין את המים מאילן לאילן ובלבד שלא

שרי ר' יהודה טירחא ימירא אלמא מתני' ר' יהודה היא דהא ראב"ע ל"ש חרב מעיינה ממעיין שילא לה בתחילה ול"ש לא חרב תרוייהו אסר:

מהלכות שמטה הלכה ח

מסמג לאוין עה ועשין דרבנן ב טוש"ע א"ח סיי תקלו

סעיף א: ב מיי פ"ז מהלכות יו"ט

בס טוש"ע שם סעיף ב: ג ג מיי׳ פ״ח מהלכות י״ט

הלכה ג טוש"ע שם סעיף

ד ד מיי׳ פ״א מהלכות שמטה הלכה ט: ה ה מיי פ"ח מה

יו"ט הלכה ג טוש"ע

טוש"ע שם סי' תקמד

סעיף ב: סעיף ב: ז ז מיי שם טוש"ע שם

:מעיף מ

ח ח מיי׳ פ״ו מהלכות י״ט

ט י מיי׳ שם הלכה ב

טוש"ע שם סי' תקלו סעיף א ב:

כ מיי׳ שם טוש״ע שם

רבינו חננאל

ממעין שיצא כתחילה

וביז ממעיז כו'. ומקשינז

שיצא כתחילה, דחיישינן

ובני ליה אמרת משקין, ממעין שכבר יצא וניתקן

.. ועמד מיבעיא. ופרקינן,

. דאפי׳ ממעין ישן דליכא

חששא דלמא נפיל ובני

בית השלחין, שהן נטועין

. שלהים, כדמתרגמי׳ והוא

עיף, משלהי. אבל בית

הבעל. שכבר גדל והשריש

שרשים בקרקע, כמו בעל באשתו, כדכתיב

והולידה והצמיחה. ביז

ממעין שלא יצא כתחילה

אין משקין שדה הבעל. ואמרינן, מאן תנא דחייש לפסידא דבית השלחין כדי

. שלא יפסידו וייבשו והתיר

טורח. אבל להשקות ממי

גשמים וכיוצא בהן שיש טורח בהן לא התיר. אמר

דלמא אתי

. נא יש לומר ממעין

. לאינפולי

מלשון

ל) [עי' פרש"י לקמן ד: ד"ה עוגיות], ב) [ראה פירש"י עיף (בראשית כה) תרגומו והוא משלהין, ד) לקמן ו:, ד) [מוספתא פ״א], משלהיו. ע) והנוסחה הישנה ונפש עיפה למים לא נמלא בתנ"ך עיין תוי"טן,

יְבְעָלוּףְ בְּנֶיףְ וּמְשׁוֹשׁ חְתָן על בַּלָּה יְשִׁישׁ עְלַיִּףְ אֱלֹהָיִף: ישעיהו סב ה

(**ח**) מתני' ומתקנין את קלקולי המים. נ"ב עי' ישקה: (ה) ד"ה שחרבה כו' דקאר"י לא יפנה אדם כל"ל והס"ד:

מתני' ובשביעית בין ממעיין. עיין לקמן דף ו ע"ב תוס' ד"ה מרבילין:

עוגיות. עגול סביב כמו

משקין כים השלחין במועד. שדה שהיא עומדת בהר ולריך לפי שהוא לו הפסד גדול אם אינו משקה אותה ודבר של הפסד

> תורה אור השלם אֲשֶׁר קְרָף בַּדֶּרֶף וַיְזַנֵּב בְּף כָּל הַנֶּחֲשָׁלִים אַחֲרֶיף יְגַיְלֶי דְּלֶּיְלֶי יְרָא וְאַתְּה עְיֵף וְיָגֵע וְלֹא יְרָא אֱלֹהִים: דברים כה יח 2. כִּי יִבְעַל בָּחוּר בְּתוּלְה

פרט"י בדף ה ע"ל: (ב) שם ולת מקוואות המים ועושין: (ג) גמ' דמשקי לה ואמר אביי דמשקי לה ואמר אביי שחרבה כו' לא חרב מעיינה ממעיין שילא בתחלה: (ד) רש"י ד"ה שלא אמת המים כו׳ אלמא וכו׳ ממעיין שילה לה בתחילה

גליון הש"ם

מוסף רש"י

לקמן ה.], ג) [גי׳ הערוך בערך שלח ה דכתיב והוא ו) [ע"ב], ו) [דף ד.], **ה**) [ל"ל

מלאכה תלמוד לומר השביעי שביעי עלור בכל מלאכה ואין ששה עלורין בכל מלאכה הא לא מסרן הכתוב

הגהות הב"ח

(תענית יט.) עג עוגה ועמד בתוכה (לקחו ד:) **או: גומו**ת זולין מא.) לאסוף שם מים השקות הגפן (ברכות ו.). ומציינין את הקברות. בסיד כדאמר במרובה (ב"ק סט.) של קברות בסיד ילכו מוכני מושכין את (לקמן ה.). מושכין את המים מאילן לאילן. דפסידא יתירא איכא ולקמו

חגיגה (דף יח.) דכתיב (דברים טו) ששת ימים תאכל מלות וביום השביעי משקין עלרת לה' אלהיך מה שביעי עלור בעשיית מלאכה אף ששה עלורים בעשיית מלחכה חי מה שביעי עלור בכל מלאכה אף ששה עצורין בכל

להשקותה תמיד משקין אותה אפילו בחולו של מועד

אלא לחכמים לומר לך איזו מלאכה

אסורה בחוש"מ ואי זו מותרת ומלאכה

שיש בה הפסד אם אינו עושה אותה

כגון להשקות בית השלחין התירו

חכמים: ובשביעית. מפרש בגמראו:

ממעיין שילה בחחילה. דעכשיו

מתחיל לנבוע שעדיין לא החזיקה

דרכה: בין ממעיין שלא ילא בחחילה.

אלא מעיין נובע מזמן מרובה: אבל

לה ממי גשמים. משום דחית ביה

טירחה יתירה כדמפרש בנמרהש:

גבו׳ דחסי לחינפולי. הקרקע

שסביבה דעדיין לא החזיקה דרכה:

משקין. בחולו של מועד ולח חיישינן

דלמא נפיל ואזיל וטרח טירחא

יתירה: מעיין שלה ילה בתחילה.

שכבר החזיק דרכו: מיבעיא. דמשקה

ממנו בחולו של מועד: בית הבעל.

שדה הוא בעמק ואינו לריך להשקותה

ואין בה הפסד אם אין משקה אותה:

קה משמע לן. מתניתין דתני בין

ממעיין שלא ילא בתחילה: בים

השלחין אין בית הבעל. אפילו ממעיין

שלה יצה בתחילה לה: ח נישלהי.

וה"א מתחלף בחי"ת: מאן סנא.

דמתני׳ דפסידא שרי למיטרח בה

בחוש"מ כגון בית השלחין: הרווחה

לא. כגון דבית הבעל דאסור להשקותה

מאחר שאין בה הפסד שאין לריך

להשקותה אלא להרווחה דמילתא

לשוויה אפלי חרפי: אפילו במהום

פסידה מיטרה לה טרחינן. דקתני

מתניתין אבל לא ממי גשמים כו׳

משום דאית ביה טירחא: מושכין

המים מחילן לחילן. בחולו של מועד

אם יש מים תחת אילן אחד עושין

דרך קטן מאילן לאילן כדי שימשכו

המים מאילן זה לאילן אחר: (ד) לא

ישקה את השדה כולה. בבית הבעל

קמיירי דהרווחה היא. אלמא דהרווחה

דמילתה אסר ר׳ אליעזר: אילימה חרבה

ממש. שנעשה בור למה לי למשקה

לההיא דהא אין לה תקנה לעולם:

שחרבה ממעיין זה וילא לה מעיין אחר.

שחרב מעיינה שרגילה לשתות ממנו

דכיון שרגילה לשתות אי לא משקה לה

עכשיו אית ליה פסידא יתירא אפילו

הכי לא שרי ר' יהודה אלא ממעיין שילא

לה דלאו טירחא הוא אבל מי גשמים

ומי קילון דטירחא הוא לא שרי אפילו לבית השלחין ועוד חזינן דקאמר רבי יהודה לא יפנה (ה) מים כו' אלמא דלא

בושקין בית השלחין. שדה שאינה מסתפקת במי גשמים ולריך להשקותה תמיד ואם אין משקין אותה תדיר נפסדת והלכך משקין אותה בחוה"ת ומשום פסידא שרו ליה רבנן כדאמרינן התירו חכמים לטרוח בו בחולו של מועד כמו שאנו מולאין במסכת - בפ' אין דורשין (חגיגה דף יח. ושם) תניא אידך ששת ימים תאכל

מצות וביום השביעי עלרת לה׳ אלהיך מה שביעי עלור אף ששה עלורים אי מה שביעי עצור מכל מלאכה אף כל ששה עלורים מכל מלאכה תלמוד לומר השביעי ה״א יתירא השביעי עלור מכל מלחכה וחין הששה עלורים מכל מלאכה הא לא מסרן הכתוב אלא לחכמים ללמדך איזה יום אסור ואיזה יום מותר איזו מלאכה אסורה ואיזו

מלאכה מותרת: לחומבין אותה. שאם נתמלא הבור מותר לחטוט

להעמיקו שהעפר תיחוח אבל לחופרה בתחילה שהקרקע קשה לא משום דאיכא טירחא יתירא:

דסיכם עילטל עליכל עירחל: רבציינין, דליכל עירחל: רינצאין על הכלאים. מלוה הול ללאת כדאמרינן בגמי

ולא דמי להני אחריני דקתני ומתקנין דהאי חובה הוא כדמוכח בגמרא: משקין בית השלחין במועד ובשביעית, בין עיף וֵיגע. למא למים כדכתיב ט) הרויתי נפש עיפה (ירמיה לא): מאן תנא פסידא אין. משום דאשכחן לקמן דרבי מאיר

פליג עלה דמתני׳ והאי סתם מתניתין לא אתיא אליביה כשאר סתמי משום

הכי קבעי הש"ם מאן תנא: מושכין אמת המים כו'. שאם יש שם מים תחת אילו זה יכול למושכם במועד תחת אילן אחר משום דאילן כבית השלחין דמי ולריכיו למים טפי והא דתנא מושכיו ולא תנא משקין אורחא דמילתא קתני דבענין זה רגילין להשקות אילנות: יתר על כן אמר רבי יהודה. עוד היה מחמיר יותר אפילו בבית השלחין קא אסר להפנות משום

דהוי טירחא יתירא: לגינתו ולחורבתו. של נית

השלחין גינה מקום זרעים חורבה מקום שחרבו אילנותיו וחרשו וזרעו ונטעו ושמא הוא לריך למים יותר ולא זו אף זו קתני אי נמי חרב ביתו ועשחו גינה ולריכה מים תדיר יותר משאר בית השלחין ומשום דאיכא טירחא יתירא לא:

ישקה את השדה כולה אימור דשמעת ליה לרבי אליעזר הרווחה דלא מירחא במקום פסידא מי שמעת ליה אלא אמר רב פפא הא מני רבי יהודה היא דתניא יי מעיין היוצא בתחילה משקין ממנו אפילו שדה בית הבעל דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר ⁻ אין משקין אלא שדה בית השלחין שחרבה רבי אלעזר בן עזריה אומר לא כך ולא כך יתר על כן אמר רבי יהודה לא יפנה אדם אמת המים וישקה לגינתו ולחורבתו בחולו של מועד מאי חרבה אילימא חרבה ממש למה לי דמשקי לה (0 אמר אביי שחרבה ממעיין זה ויצא לה מעיין אחר רבי אלעזר בן עזריה אומר לא כך ולא כך לא שנא חרב מעיינה ולא שנא לא חרב מעיינה מעיין שיצא בתחילה לא ומִמאי דלמא עד כאן לא קאמר רבי יהודה בית השלחין אין בית הבעל לא אלא מעיין שיצא בתחילה

רב הונא ר' אליעזר בן

יעקב היא, דתנן ר' אליעזו בן יעקב אומר מושכין מים מאילן לאילן אבל לא ישקה את כל השדה. ודחינן, אימור דשמעת לר׳ . אליעזר דלא שרי. הרויחה השרה, אבל שלא להטריח במקום שיש פסידא מי אין משקין ממעין היוצא כתחילה אלא שדה בית השלחין שחרבה. ומקשינן אי חרבה למה לי השקאה. חרב מעיינה ויצא לה מעין

אחר כתחלה.